

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXV. (19)

No. (Štev.) 8

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

24. februarja 1966

Ob moskovski obsodbi književnikov

V Moskvi so pred tednom obsodili na dvanajst let ječe dva ruska književnika zaradi protikomunističnih leposlovnih del, ki sta jih tajno pod psevdonimom tiskala v poljski Kulturi v Parizu. To sta A. Sinyavsky (psev. Abram Tertz) — 7 let in J. Daniel (psev. Arkjak) — 5 let. Nobeden od njiju ni podal „avtokritike“, kot se pred letom pesnik Jevtušenko, ki je vztrajal v zagovoru „svobode umetnosti“ ter sta verjetno prav zaradi tega bila obsojena na toliko let trdega prisilnega dela v Sibiriji. Razsodba je odjeknila v vseh svetih in od vsepovsod prihajajo protesti proti taki obsodbi, ki pomeni „kulturno nazadnjaštvo“, „barbarstvo“, „duhovno suženjstvo“ in sploh najhujšo „diktaturo nad duhom“ v času, ko so zahodnjaki že maršijske bili prepričani, da Sovjetska zveza zlasti v času „mirnega sožitja“ gre v svobodnejše tokove. Celo glasoviti komunisti zahodnega sveta, kakor je na pr. francoski pesnik Aragon, so poslali protest. V Argentini je na čelu odpora stopilo društvo književnikov (SADE). Protestirala je univerza, protestiral pisatelj Borges itd. Protestirajo evropski kulturni centri, ameriški, ves svet. Tako stroga obsodba književnikov zaradi leposlovne kritike razmer, je razočarala zahodne levčarje prav tako kakor nacistično sovjetska pogodba ali zator ogrske revolucije. V času sovjetske atomske dobe, ko tekmuje z Ameriko v najnaprednejšem tehničnem razvoju človeka, imenujejo protesti to dejanje kot „vrnitev v srednji vek“, ter celo s sodobnejšo oznako kot dokaz „kulturno podrazvite družbe“. Sožitje med Zahodom in Vzhodom je dobilo novo razpoko. V Franciji, kjer so najbolj verovali v približevanje komunizma zahodni demokraciji, so začeli dvomiti v umestnost francoskega približevanja Sovjetiji, ki je ostala še vedno tam, kjer je bila: pri najstrožji diktaturi nad duhom, pri stalizmu v umetnostnih zadevah, pri najbolj grobi ždanovščini.

Nov dokaz, da se komunizem ni v ničemer spremenil.

Lenin je že leta 1905 napisal svoj traktat o Partijski organizaciji in literaturi, kjer je zapisal osnovno načelo: „Literatura — mora biti partijska. Literatura ne more biti individualno delo, neodvisno od splošnega proletarskega dela. Dol z brezpartijskimi književniki! Dol z literati „nadljudmi“! Literarno delo mora biti „tir in vijak“ enotnega velikega mehanizma, določena za dvig vsega delovnega razreda. Skratka: biti delček organiziranega, planiranega enotnega partijskega pokreta.“ Ta Leninov nauk je v osnovi delovanja vseh poznejših komunističnih partij. Zato je padlo v ruski revoluciji toliko književnikov — „sovražnikov ljudstva“. Zato je obupalo toliko navdušenih pesniških slavilcev prvih revolucijskih korakov, ko so videli, da se niso borili za svobodo, ampak za diktaturo, ter so vsi ti „avantgardisti“, kar po vrsti padali v nemilost, ali so si pa sami pognali krogo v glavo (Majakovski, Jesenjin).

Stalin je nadzorstvo nad literaturo še povečal in pridobil celo Gorjkoga, da je stopil na čelo sovjetskih literatov z borbo proti slehernemu kultu individualne umetnosti ter za povežavo komunistične ideologije z literaturo. „Pisatelj mora biti borec in vzgojitelj sovjetskega človeka!“ je njegovo geslo. Na njegovem stanovanju je bila iznajdena magična oznaka nove sovjetske umetnosti: „socialistični realizem“ (leta 1932) in še „tisti večer jo je povzel Stalin“, kot pravi literarni zgodovinar Ozerev: in „s tem napravil konec debatam umetnostnih ljudi“. Prvi kongres pisateljev Sovjetske zveze je uzakonil „socialistični realizem“ za „edino obliko literarnega ustvarjanja v Sovjetiji“. Ni pa ta stil samo „umetnostna metoda, ki zahteva od umetnika, da riše reflekske konkretnega in zgodovinskega resničnega dogajanja v revolucionarnem razvoju“, kot pravi Sovjetski enciklopedični slovar, ampak pomeni v stvari — kot razlaga Gajev: „odločno zahtevo partijskih dirigentov, voditi umetnosti, zlasti lepe,

ter jih podrežati zahtevkom partije“. Ta „podrežitev literature politiki“ je bila zahteva Stalinove dobe in njen ideolog in diktatorski izvrševalec je bil A. Ždanov. Ta je l. 1946 dosegel s kritiko prvih „upornikov“ Zoženka in pesnikinje Ahmatove, da ju je Centralni komitet Kom. partije l. 1946 obsodil. XI. plenem odbora pisateljske zveze je ta odlok Centralnega komiteja sprejel na znanje. Predsednik pisatelj Fadajev je tedaj ponovil Leninova literarna načela kot „najvažnejši prispevek k literarni znanosti“, poudaril nato Ždanove smerice zlasti v tem, da „je treba uničiti slabe preostanke preteklosti, da ne ovirajo sovjetskega razvoja“ ter dodal, da je „sovjetska književnost izrazito partijska in tendenčna ter prav zato najbolj svobodna...“ Težko si predstavljamo mi to logično zvezo, toda če razumemo besedo „svoboda“ v sovjetskem smislu, kot jo označuje filozof A. Millan Puelles: „za klasični socializem je resnična svoboda ta, ki raste iz podrežitve državi“, je nam jasno, kakšna svoboda je to in v kakšnem obsegu se sme razvijati svobodno ustvarjajoči pisateljski genij v komunističnem redu. Ko se je začela po Stalinovi smrti destalinizacija in je nastopila „odjuga“, kot je oddih in delno svoboda označil Ehrenburg v romanu tega imena, je trajala samo malo časa. Sam Ehrenburg je moral črtati poglavja svojega življenjskega pisanja; pisatelja Dudincev in Sočenica sta bila označena kot miselno dekadentna in škodljiva ter je sam Pasternak za „Doktorja Živaga“ bil primoran odkloniti Nobelovo nagrado, ter je bil izključen iz gremija pisateljev, ki je zahteval njegov izgon iz države. In Hruščov je l. 1963 bil primoran znova podčrtati lenininsko-stalinistično načelo o literaturi: „Partija ne dovoli in ne bo dovolila nikdar kakorkoli slabiti njene moči.“ V vprašanju umetnosti zahteva Centralni komitet najbolj kompletno in nedeljivo priključitev partijski liniji. In to načelo je tudi še sedaj v veljavi in Sinyavsky in Daniel sta postala žrtvi tega permanentnega komunističnega načela, ki ni dopuščal in ne dopušča najmanjše kritike sistema ali nepokorščine partijski disciplini, ker ve: kakor hitro se oslabi moč diktature, pade sistem in režim. Vse govorjenje o svobodi v našem smislu v komunizmu je brezsmiselno in slednje duhovno individualno iskanje človeškega ustvarjajočega duha je v kalu zatrto.

Tako v Rusiji, tako drugod v območju komunističnega sistema.

Na Poljskem. ki je med vsemi sataliti še najbolj liberalna, smo pred leti imeli primer protesta „34“ proti cenzuri in diktaturi v umetnostnih pogledih, pa ni bilo odgovora, kaj šele olajšav. Pisateljici Dombrowski, glavni podpisnici, ki je kmalu nato umrla, so prikrajšali slavo ob pogrebu. Te dni je umrl drugi podpisnik Cat-Mackiewicz, ki je bil predsednik poljske vlade v emigraciji, a se je vrnil domov, misleč, da bo mogel kot pisatelj ustvarjati v svobodi, pa je bil vedno v konfliktnih z vlado. V procese so padli tudi bivši levčarski pisatelji kakor Jan Miller, Motyka in drugi.

Pred kratkim smo brali, da so v Vzhodni Nemčiji izgnali dva pisatelja zaradi protikomunističnega duha.

In pri nas?

Vse do preloma s Sovjetsko zvezo je vladala „ždanovščina“ kot oficijska struja. Pesnik B. Fatur je njeno idejno moč primerjal „orožju, kakor sta ga vihnela pri nas Levstik in Cankar“ (Mala knjižnica 5-6), ne vpoštevajoč, da je bil Cankar tisti, ki se je uprl na vso moč umetnosti „kot dekl“, ter ji je vedno hotel služiti kot Jacinti, kot „gospa“ neodvisnosti in suverenit. Po prelomu se je umetnostni slog v Jugoslaviji čudovito hitro prilagodil zahodnoevropskemu abstraktnemu, ga celo prevažal na vseh področjih, toda — Kar delj je obsodil to dekadenco in Tito je takoj za Hruščovom (pri katerem se je

ZAPLETENOSTI VIETNAMSKEGA PROBLEMA

Ameriški podpreds. Hubert Humphrey še vedno potuje po državah Daljnega vzhoda ter z vladami posameznih držav razpravlja o vietnamskem problemu ter o vprašanju obrambe pred kitajsko komunistično napadalnostjo.

Po obisku držav bivše francoske Indokine, je Humphrey odletel v Indijo, kjer je pozval Indijo in Pakistan, naj prenehata misliti na spor glede Kašmirske planote ter naj raje svoje sile usmerita v boj proti kitajski komunistični ekspanzivnosti. Humphrey je z indijsko vlado razpravljal tudi o vprašanju prehrane milijonov prebivalstva te države in obljubil nadaljnjo ameriško pomoč. Med njegovim bivanjem v Indiji je znova prišlo do izgrediv lačnih množic, predvsem v provinci Kerala, kjer komunisti vztrajno hujskajo ljudstvo na upor.

Humphrey je obiskal tudi Novo Zelandijo in Avstralijo, od tam pa je imel v načrtu še obisk Formoze, Japonske in Južne Koreje. V Novi Zelandiji je majhno število ljudi uprizorilo demonstracije proti ameriški prisotnosti v Vietnamu. Iz razgovorov z avstralsko vlado je razvidno, da je Humphrey dobil obljubo, da bo Avstralija poslala še več

tedaj mudil v Moskvi) obsodil novo umetnost kot „delo tistih, ki mislijo, da se je zanje marksizem preživel...“ Nato je dodal, da bo treba nastopiti na umetnostnem polju tako kot na ekonomskem in političnem, kajti „on“, Tito, „mora skrbeti za industrijo in poljedelstvo pa tudi za kulturo ne samo kot predsednik Jugoslavije, ampak tudi kot — generalni tajnik komunistične partije. Kdor misli drugače, ne pozna komunizma!“ (6. jan. 1963). Zato je sodil Džilasa, zato so v Ljubljani prepovedali Revijo 57, Besedo in Perspektive. Zato so v Ljubljani zaprli pisatelja Pučnika in pesnika Šalamuna. Mladina se dviga, oznanja kulturni molk, krši disciplino stranke. Zato veliki proces proti zadržani profesorju Mihajlovu za reportažo o Rusiji, ki so ga morali prekiniti za časa Penklubovega svetovnega kongresa na Bledu. Napovedana je obnova Mihajlova procesa v Ljubljani in svet bo prisluhnil, kot je prisluhnil sedaj Moskvi.

Po vsem svetu, kjer vlada komunizem, je diktatorska cenzura nad umetnostnim ustvarjanjem še prav taka, kot je bila za Lenina... Marksizem-leninizem ne priznava svobode ustvarjanja, kot jo priznava zahod. In naravnost ironija je, da so pri nas komunistični sistem pomagali v veliki meri ustvarjati prav — književniki... Zdej jih tepe bič, ki so ga sami spleтали, prav tako kot povsod po komunističnem svetu. „Osvobojenje“ ni prineslo svobode, ne Rusom ne Poljakom, ne Srbom, ne Hrvatom ne Slovincem, svobode kulturnega ustvarjanja, kot jo pojmuje zahodnoevropski človek.

Ta danes protestira proti moskovski razsodbi.

Temu protestu se v imenu svobodnega ustvarjajočega duha pridružujemo tudi mi. Toda svojega protesta ne naslavljam samo na Moskvo, ampak tudi in predvsem na — Ljubljano! Tam še vedno sede v ječi obsojeni književniki zaradi kritike razmer v domovini, tam še vedno ne smejo izhajati revije, ki niso do potankosti poslušne diktatom centralnega komiteja partije, kaj šele revije, ki bi pričevale ustvarjalno moč katoliškega duha, še manj pa, da bi tja smele prihajati revije, knjige in časopisi iz slovenskega emigrantskega zamejstva.

To vse je še vedno ostanek „ždanovščine“, ki je — kot smo videli — komunistični svet ne more — in ne sme! — zapustiti, če se hoče obdržati. Zato je diktatura na vseh področjih njegovega sestavu bistvena.

To je pokazal tudi novi moskovski literarni proces, pokazal pa tudi, da je komunizem v krizi... In da se dviga vkljenjeni Duh...

Tine Debeljak

vojaških oddelkov v Vietnam proti komunistom.

Medtem so se boji med komunisti in ameriški ter južnovietnamskimi oddelki v Vietnamu nadaljevali z vso srditostjo. Ameriška letala so izvedla tudi več napadov na sovražnikove vojaške objekte.

V Združenih narodih glavni tajnik U Thant nadaljuje s poskusi mirne rešitve vietnamskega konflikta ter je imel minuli teden nov sestanek s stalnim papeškim opazovalcem pri OZN msgr. Albertom Giovannettijem.

V ameriškem senatnem zunanjepolitičnem odboru so se nadaljevala zasliševanja ameriških vojaških in civilnih osebnosti o njihovih pogledih in predlogih za rešitev vietnamskega problema. Nekateri zagovarjajo, naj bi se ZDA čimprej umaknile iz Vietnama, ker da „vojaško vojno v Vietnamu ni mogoče dobiti“. Spet drugi zagovarjajo vztrajnost in predlagajo okrepitev vojaških akcij vzporedno s političnimi akcijami, ker da je to vojaško politična vojna. Tretji pa so za razširitev vojne na sosednja področja in če treba tudi proti komunistični Kitajski, ki da je v Aziji glavni pobornik tkzv. „osvobodilnih vojn“ in skladišče za komunistične prevratnike.

Kakor je znano, je največji nasprotnik sedanje ameriške vladne politike v Vietnamu predsednik senatnega zunanjepolitičnega odbora senator Fulbright. Z Johnsonom je tako sprt, da ni z njim govoril, kakor je pred dnevi sam priznal, že od lanskega oktobra. Ta senatni odbor je pozval na zaslišanje tudi ameriškega zunanjega ministra Ruska, kateri je zagovarjal sedanjo ameriško politiko v Vietnamu med drugim takole:

RUSK ZAGOVARJA AMERIŠKI POSEG V VIETNAM

ZDA so povezane z nekaterimi državami jugovzhodne Azije v obrambnem paktu SEATO. To so storile leta 1954 z namenom, da preprečijo komunizmu zavladati nad tem delom sveta. S podpisom tega pakta so si nadele dolžno-

I Z T E D N A V T E D E N

Brazilska vlada je imenovala posebno komisijo pravnikov za pripravo spremembe državne ustave. Brazilska ustava je stara 20 let. Doslej so jo spremenili in dopolnjevali že 19 krat.

Predsednika Venezuele in Kolumbije Raul Leoni in Guillermo Leon Valencia sta se sestala na meji obeh držav. V skupni izjavi o razgovorih na tem sestanku poudarjata odločitev vlad obeh držav, da bosta z vsemi sredstvi delali na ohranitvi demokratskega sistema, z vso odločnostjo nastopili proti komunistični napadalnosti, v gospodarskem pogledu pa vodili tako politiko, da bo čimprej prišlo do gospodarske integracije obeh držav.

Venezuela se je s podpisom listine o Organizaciji ameriških držav pridružila ostalim ameriškim državam, ki so povezane v medameriškem političnem, gospodarskem in obrambnem sistemu. Dosedaj je bila ob strani, sedaj bo pa lahko sodelovala na prihodnjem izrednem zasedanju 25. t. m. v Panami, na katerem bodo razpravljali o spremembah in dopolnitvah v ustanovni listini te medameriške ustanove.

V Franciji je bila pred sodiščem za zaščito države razprava proti skupini zarotnikov, ki so pripravljali atentat na De Gaulle. Dva zarotnika so v odsotnosti obsodili na smrt, ostali so pa dobili razne zaporne kazni. Idejni organizator tokratnega poskusa umora De Gaulle je bil Jean Jacoue Susini, vplivna osebnost v bivši tajni francoski alžirski osvobodilni vojni.

Aldo Moro je imel zadnje dneve več sestankov z vodilnimi osebnostmi strank, dosed. italijanske vladne koalicije sredine in leve. Kot znano je bila največja težava za sestavo nove vlade odklonilno stališče Nennijevcev,

sti, ki jih morajo izpolnjevati in izpolniti, „kajti besedo, ki smo jo dali, moramo držati, ne glede na kraj in čas.“

Rusk je nadalje spomnil senatni zunanjepolitični odbor, da je bil ravno ta odbor tisti, ki je avgusta 1964, ko so severnovietnamski torpedni čolni napadli ameriške vojne ladje v zalivu Tonkin, izglasoval — s samo dvema nasprotnima glasovoma — resolucijo, s katero je pozval ameriško vlado na odločen nastop proti vietnamskim komunistom. „Da bo tak nastop imel daljnosežne posledice, je odbor dobro vedel. Odbor v svoji resoluciji namreč sara poudarja, da se bodo ameriške akcije odslej naprej razširile na široko področje Pacifika.“

Nato je Rusk dejal senatorjem, naj pač znova glasujejo o svoji resoluciji iz leta 1964, če le mislijo, da česa niso prav storili. To, da bi se bili zmotili, seveda senatorji niso hoteli priznati.

Rusk je nadalje v petih točkah pojasnil „jedro vietnamskega problema“: 1) Neizpodbitno dejstvo je, da je Severni Vietnam vpleten v oborožen napad na Južni Vietnam; 2) ZDA so s pogodbami dolžne pomagati Južnemu Vietnamu proti napadalcu; 3) Ameriška pomoč Južnemu Vietnamu ni osamljeno dejanje, temveč spada v okvir ameriških sistematičnih povojnih akcij za ustalitev miru na svetu; 4) Ameriško zadržanje v Jugovzhodni Aziji je svetovnega pomena, ker morajo ZDA dokazati, da drže dano besedo ne glede na kraj in čas; 5) Nobena država ni tako zainteresirana na miru v tem delu sveta, kakor ravno ZDA. Če bodo komunisti prenehali z oboroženim napadanjem Južnega Vietnama, bo mir tam takoj vzpostavljen.

De Gaulle, ki se pripravlja na južniški obisk v Moskvi, kamor se je pred njim namenil že britanski predsednik Wilson pa je v pismu Ho Či Minhu ponovil svoje stališče do vietnamskega problema: v Vietnamu nobeni državi ni mogoče vojaško zmagati. Tam je možna samo politična rešitev položaja in sicer na podlagi ženevskega dogovora iz leta 1954. Francija je pripravljena aktivno sodelovati pri tem, toda trenutno čas še ni zrel za to.

Da bi bil v novi vladi osebno zastopan tudi Mario Scelba, vodja desnega krila kršč. demokratske stranke. Atilio Piccioni bo s socializmom Nennijem podpredsednik vlade, za novega predsednika kršč. demokratske stranke bo pa izvoljen Mario Scelba, njegovo skupino v stranki bosta pa zastopala dva njegova moža. Zunanji ministar bo še naprej Amintore Fanfani.

Francija je 17. t. m. v Alžiru poslala v vseмирje svoj 19 kg težki satelit z znanstvenimi aparati. Ta dogodek, ki daje Franciji pravico do vstopa v klub tistih držav — doslej sta to samo še ZDA in Sovjetska zveza, katerim se je doslej posrečilo pošiljati satelite v vseмирje, je sporočil narodu general De Gaulle v radijskem in televizijskem govoru.

V Kaštel (Starem v Dalmaciji) so na tovornem vlaku odpovedale zavore, zato je tovorni vlak z vso silo zavozil v mešani vlak. Železniška nesreča je zahtevala 29 mrtvih in večje število ranjenih.

Na Madžarskem so objavili, da so zaprli skupino zarotnikov proti komunistični vladi. Je ista skupina, ki je proti kom. tiraniji na Madžarskem nastopala že ob Nagyjevem uporu leta 1956 ter še dvakrat pozneje. Zarotniki so bili vedno obsojeni, nato pomiloščeni pa zopet obsojeni. Sedaj kom. oblasti napovedujejo, da jih bo treba „eksemplarno kaznovati“.

Predsednik britanske vlade Harold Wilson je na obisku v Moskvi. Pred svojim odhodom je imel krizo v svoji vladi, ker mu je odstopil minister za mornarico Christopher Mayheu. Za njegovega naslednika je bil določen J. P. W. Mallalieu.

Ostanimo to, kar smo rojeni!

„Rojeni smo kot Slovenci. Vsak človek se rodi kot član tega ali onega naroda: jaz, ti, brat in sestra, kot Slovenec, kot Slovenka, ker je Bog v svoji previdnosti tako določil in ker so naši starši bili zvesti temu božjemu načrtu.“

Če nisem zadovoljen s tem, da sem rojen kot Slovenec, če me morda grize ali če me je celo sram, da se nisem rodil kot član kakega velikega naroda (tudi maloštevilni narod je lahko velik po svoji kulturi, a mnogoštevilni narod je lahko majhen po svoji kulturi) in zaradi krivice, ki jih drugim zadeva! s tem pokažem, da nisem vreden, da sem Slovenec: s tem namreč izdajam čut svoje manjvrednosti (svoje, ne slovenske manjvrednosti!) in dokazujem, da ne znam ceniti in še manj izrabiti duhovnega bogastva, ki sem ga kot Slovenec prejel.

Moj oče in moja mati sta mi v slovenskem jeziku šumljala prve besede ljubezni in slovenski jezik je bila tista pot, po kateri sem odkrival svoje okolje in svet ter ljudi, čuda narave, uganke sveta in globino Boga. Če sem se v življenju naučil kopico drugih jezikov in tako razširil svoje duhovno bogastvo, sem lahko upravičeno ponosen na to. Tudi če zaradi okolja, v katerega so me življenjske razmere vrgle, morem z drugimi ljudmi občevati samo v drugem jeziku, vendar ostanem za celo življenje ne samo jaz, tudi moji potomci, označen po tistem jeziku, ki mi je usmeril prvi odločilni korak v življenje in ki mi je sploh omogočil, da sem se tudi duhovno razvil in postal res človek. Če bi to neizbrisno in po Bogu hoteno znamenje poskušal zavreči ali ga samo prikriti, bi sebe okril, ker bi zavrgel ključ, ki mi je odprl vrata k spoznanju sveta in Boga; če tega ključa ne bi znal posredovati svojim potomcem, bi jim zaprl dostop v svet, iz katerega so psihološko izšli, jim zaprl pot do skrivnostnega zaklada, kamor vodi samo pot mojega materinskega jezika.

Človeka oblikuje cela vrsta bioloških pogojev, ga oblikuje zemlja in okolje; na vsem tem temelji telesna stvarnost, ki daje duhu testo, da iz sebe in testa napravi čudovito novo stvar — človeka, toda tako, da je ta vedno vključen v širšo narodno skupnost. Marmor, iz katerega je Michelangelo izklesal svoj nedosegljivi kip Pietá, ostane kararski marmor, pa naj je kip v cerkvi Sv. Petra v Rimu ali na svetovni razstavi v New Yorku: brez Michelangelovega duha bi pa seveda ostal nelični kos, ki ga nihče ne bi še pogledal ne. Slovenec ostane Slovenec pa naj raste in živi doma ali v Franciji, v Nemčiji ali v Angliji, v severni ali južni Ameriki, v Avstraliji ali pa na bodoči slovenski postaji v vesirju.

Delo in trpljenje, težave in neprestane borbe za vsakdanje življenje in narodni obstoj so nam pregnale vse želje po mehkužnosti in vtisnile ljubezen do dela in čut za red, zato smo povsod znani — in cenjeni! — kot pošteni in delavni ljudje, poznani in cenjeni kot ljudje, ki jih ne bolijo roke in ki ljubijo snago in red.“ (Naša luč“)

V Kolumbiji je bil v spopadu z odredki redne vojske ubit kot komunistični gverilec odpadli kat. duhovnik Camilo Torres Restrepo. Ta je duhovski poklic zavrgel lani ter se pridružil komunističnim gverilecem.

V srednjeameriški republiki Nicaragua se je napetost med vlado in kat. Cerkvijo povečala. Predsednik Rene Schick je namreč zavrnil prošnjo nadškofa iz Managua Msgr. Aleksandra Gonzaleza Robleda, da bi ob sedanjih razpravi o delni spremembi ustave v njej črtali določilo, ki govori o obvezni laični vzgoji mladine. Odklonilno stališče je predsednik Schick utemeljeval s tem, da tako vzgojo določa v svojem programu njegova liberalna stranka.

ZDA nameravajo poslati 15. marca v vesirje Gemini VIII., iz katere bo v vesirje izstopil astronaut David Scott ter bo moral „hoditi dve uri po vesirju“. S posebno vrvo bo pripet na vesirsko kabino ter se bo od nje lahko oddaljil največ 8 metrov, nato pa s posebnimi napravami še dalje, največ do 25 metrov. Med izstopom iz kabine bo moral izvršiti določene naloge. Med drugim očistiti steklo, umazano od saj raketnih izpušnih šob.

Podpredsednik indonezijske vlade Subandrio je objavil, da je vlada prepovedala komunistično stranko.

KOROŠKA

Narodni svet koroških Slovencev in volitve

Lansko jesen je prišlo v avstrijski vladni koaliciji, ki jo sestavljata Avstrijska ljudska stranka in socialistična stranka, do spora zaradi proračuna. Ker ni bilo mogoče izgladiti spora, je predsednik vlade Jožef Klaus podal ostavko. Ker nobena stranka ni mogla sama sestaviti vlade, so bile razpisane nove državnozborske volitve za 6. marec.

Odbor politične organizacije, ki pod imenom Narodni svet koroških Slovencev združuje slovenske krščanske demokrate, je na svoji seji 13. januarja razpravljala o zadržanju NskS pri teh marčnih državnozborskih volitvah. Po temeljiti presoji položaja je zavzel odbor jasno stališče, vendar pa je osrednji odbor smatral za nujno, da skliče v zvezi s temi volitvami zbor zaupnikov in jim razloži položaj in odločitev NskS, da pri volitvah podpre Avstrijsko ljudsko stranko.

Sestanek zaupnikov iz vseh delov slovenske Koroške je bil 27. januarja v Celovcu. Po pozdravu vseh prisotnih je predsednik Narodnega sveta dr. Valentin Inzko v svojem referatu razložil nastali položaj po odstopu zvezne vlade in predložil razloge, čemu se je izvršni odbor Narodnega sveta odločil podpreti Avstrijsko ljudsko stranko. Poudaril je, da bi jeseni lahko premostili razdor v vladni koaliciji, toda razlogi za spor so globlji, kakor samo proračun. Socialisti so v vladi že dvajset let le druga stranka, zato bi radi dobili vsaj mesto zveznega kancelerja, če že ne še kaj več moči v vladi. Avstrijska ljudska stranka pa je po dvajsetletni odgovornosti za osebno, politično in gospodarsko svobodo nekoliko notranje izčrpana. Predsednik Inzko je tudi dejal, da vstop Avstrije v EFTA ni prinesel zadovoljive rešitve, za vstop v Evropsko gospodarsko skupnost pa se je vlada zaman potegovala. Sedaj je gospodarstvo na prelomnici. Prav zaradi tega bodo potrebni odločni ukrepi ter bi Avstrijska ljudska stranka želela doseči absolutno večino v novem parlamentu, ker zavisi od tega tudi uresničitev gospodarskega programa.

V nadaljnjih izjavah pa je dr. Inzko poudaril, da niso koroški Slovenci samo zaradi gospodarskega programa, ki zagotavlja popolno svobodo, ampak predvsem iz svetovnonazorskega razloga za podporo Ljudski stranki. Socialistična stranka doslej ni odločno odklonila podpore, ki ji bo nudila avstrijska

komunistična stranka. Toda tudi Avstrijska ljudska stranka ni še jasno izjavila svojega stališča do stranke svobodnežev, v kateri se skrivajo neonacisti. Avstrijska ljudska stranka bo morala odkrito povedati volilecem, da Avstriji ne grozi nevarnost samo s strani komunizma, ampak tudi s strani skrajnega nemškega nacionalizma. Slovenci na Koroškem imajo še živo pred očmi trpljenje po taboriščih v času nacizma. Narodni svet koroških Slovencev se jasno zaveda te nevarnosti. Ker se zaveda soodgovornosti za vse, kar bo po volitvah sledilo, je potrebna jasnost.

Volilni boj med obema strankama je namreč sedaj predvsem omejen na dve gesli, ki bolj straše kot pa dajejo jasnost. Prvo geslo, ki izhaja iz desničarskih krogov, je apeliranje na demokratsko levico, naj ne glasuje za ljudsko rdečo fronto, socialisti pa hočejo vplivati na volilce s prikazovanjem razmer v prvi avstrijski republiki v letih 1934 do 1938.

Po referatu predsednika dr. Inzke je bila živahna diskusija. Zaupniki so izjavili, da se popolnoma strinjajo z odločitvijo odbora NskS. Poudarili pa so, da koroški del Avstrijske ljudske stranke še ni uredil odnosa do koroških Slovencev. Še vedno se pojavljajo razni znaki, ki prav gotovo ne pospešujejo zaupanja do te stranke, temveč so bolj vzrok nezaupanja, kar ni v korist Avstrijski ljudski stranki. Na tej stranki je, da se trudi za odstranitev predsodkov, ki jih med Slovenci do Avstrijske ljudske stranke ne manjka.

Ob koncu je tajnik Narodnega sveta v temeljitem referatu nakazal naloge, ki čakajo v prihodnjih mesecih na terenu. Predvsem je treba čim bolj temeljito izvesti organizatorno delo. Dr. Vospertnik je izjavil, da je rešitev narodnostnega vprašanja na Koroškem vedno v ospredju in je odvisna od strnjene organizacijskega dela. Od leta 1848 dalje, ki je obetalo pomlad narodov v nedanji avstrijski monarhiji, so Slovenci uspehi v narodno-političnem in kulturnem področju izbojevali vedno v strnjene organizacijskem delu. Iz tega dela je rasel rod, ki je prestal viharne dni in ohranil svojo ljubezen do slovenskega naroda. Zavest povezanosti v interesni skupnosti političnega ali kulturnega značaja je dajala pogum za nadaljevanje dela v najtežjih okoliščinah. Povezanost vseh je tudi v sedanjih prilikah glavni porok za uspeh dela!

„Edinstvena knjiga v slovenski literaturi“

O knjigi Vauhnikovih spominov „Nevidna fronta“ objavlja dr. Miha Krek v Ameriški domovini naslednje:

„Dokler je živel, Vauhnik ni o svoji službi kar nič govoril. Ker je bil prepričan demokrat in narodnjak, ki se mu je komunizem studil, je po vojni ostal v politični emigraciji, si služil v Buenos Airesu skromen kruhek zasebnega uradnika in molčal do smrti. Samo nekateri smo nekaj malega vedeli o njegovih zaslugah za zavezniško stvar. Knjiga potrjuje tako tisto, kar nam je bilo znano, in tisto, o čemer smo imeli le slutnje. Sam sem prepričan, da so Vauhnik in njegovi sodelavci tista skupina slovenskih junakov, ki so med drugo svetovno vojno najkoristneje delali za zmago zapadnih zaveznikov: Anglije, Amerike in Francije, vsi več let tvegali življenje in premnogi tudi padli v tej nevidni fronti. Ta skupina je imela toliko uspehov in žrtve za zmago demokratičnih sil, da bistveno obogatila in povečala slovenski delež v tem tabornu. Vir vse njene duhovne moči in strokovne briljantnosti pa je bil Vladimir Vauhnik.“

„Nevidna fronta se čita kot napeto popisovanje medvojnih avantur, čudovito prepletenih podtalnih spletk, panoram intrig. Je pa tudi resen popis

Komunistična enakopravnost v praksi

Zvezni izvršni svet je na eni zadnjih svojih sej določil, da bo država leta 1966 iz zvezne državne blagajne financirala v višini 45,7 milijard dinarjev naslednje železniške proge: Beograd—Bar, Sarajevo—Ploče ter progo Benkovac—Zadar. Proga Beograd—Bar, stara srbska težnja po zvezi Beograda z Jadranskim morjem preko srbskega ozemlja, naj bi bila gotova do leta 1972! Proga Sarajevo—Ploče bo začela služiti prometu še to leto. Tudi železnica med Benkovcem in Zadrom bo kmalu dograjena.

Na omenjeni seji zveznega izvršnega sveta pa niso odobrili sredstev za samo 32 km dolgo železniško progo Prešec—Koper, čeprav Slovenija sorazmerno največ prispeva v zvezno državno blagajno.

Po tako krivičnem zapostavljanju slovenskih koristi in potreb v zveznem izvršnem svetu, v katerem soodločajo tudi vrhovi slovenskega komunizma s Kardeljem na čelu, se je sestel upravni odbor gospodarske zbornice SR Slovenije ter je dne 23. januarja soglasno

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Predsednik dr. Illia o potrebi medsebojnega razumevanja

Dr. Artur Illia je bil v soboto 19. t. m. v San Luisu. Udeležil se je zaključka II. državnega turističnega slavlja ob jezeru Cruz de Piedra (Kameniti križ) in blagoslovil ter izročil obratu novega poslopja za pošto in telekomunikacije, kakor tudi položiti temeljnih kamnov še nekaterih javnih ustanov. Povsod je tudi govoril. V govoru na kosilu v San Luisu je med drugim poudarjal potrebo po medsebojnem razumevanju ljudi, po znosnosti. Govoril je dalje o nujnosti preusmeritve industrije. Za izvedbo teh načrtov je treba še veliko novih elektrarn, kajti sedaj je 70% vse električne sile združene na področju Vel. Bs. Airesa, na vsem ostalem ogromnem republiškem področju pa samo 30%. Zato načrt o gospodarskem dvigu države predvideva vsa taka javna dela, ki so za državo nujna, ker brez njih napredek v republiki ni mogoč. Ko se bodo začeli izvajati ti načrti in ko bodo dovršene nove elektrarne, ne bodo ljudje več silili iz notranjosti države proti Bs. Airesu, ampak bodo lahko dobivali delo in pošten zaslužek za preživljanje svojih družin doma v svojem kraju, v svojih provincah.

Priprave na volitve

Z januarskimi volitvami v provinci Jujuy, pri katerih je bil z absolutno večino izvoljen za guvernerja dr. Jose Martiarena, se je v Argentini začela volilna kampanja za volitve, ki bodo še to leto v nekaterih provincah, npr. v Mendozi, kakor tudi že za volitve prihodnje leto, ko bodo v večini provinc

Novo pričevanje o komunističnih zločinih v Kočevju

Dobro urejevani nemški časopis „Der Pfeil“ (Sulica), ki ga v Bonnu izdaja nemška begunska mladina iz Vzhodne Nemčije, si je nadel nalogo, da se ne prebota bori za človeške pravice in zato neprestano razkrinkava zločine, ki so jih delali komunistični režimi v državah, ki so padle v njihovo suženjstvo po letu 1945, in jih delajo še danes.

Tako je v eni zadnjih števil nemško in svetovno javnost opozoril na strahoten pokol slovenskih protikomunističnih borcev ter srbskih prostovolcev in četnikov koncem maja 1945 v Kočevju.

Podrobno poročilo o tem zločinu Titovih komunističnih partizanov je objavljeno pod naslovom Zločin v Kočevju. Ugotovil, da je železniško progo Koper—Prešec treba zgraditi. V tem pogledu je ugotovil:

„Stališče zvezne skupščine v Beogradu nas je presenetilo. Koprška železnica je bila izvzeta iz programa gradnje železniških prog, pri katerih bi sodelovala država z zveznimi sredstvi. S to odločitvijo je bila gotovo storjena huda gospodarska napaka. Gre vendar za najbolj donosno progo od vseh, ki jih zdaj gradimo v Jugoslaviji. Poleg tega je koprška železnica edina železniška proga v Jugoslaviji, ki naj bi jo zgradili brez podpore zvezne državne blagajne.“

Upravni odbor omenjene republiške gospodarske zbornice je na seji dalje ugotovil, da bo za dograditev koprške proge potrebnih še 9 milijard starih dinarjev, med tem, ko so tri milijarde že porabili. Pri takem stanju upravni odbor slovenske gospodarske zbornice predlaga, da naj spričo dejstva, da zvezni izvršni svet ni pristal, da bi za zgraditev koprške železnice, ki naj Slovenijo poveže z morjem, dala sredstva zvezna državna blagajna, financiranje te železnice zagotovijo posojila v inozemstvu pri tistih, ki se bodo te železnice posluževali. Kredite bi plačevali z devizami, ki jih prinašajo luške pristojbine in transportne storitve.

Gornja odločitev zveznega izvršnega sveta potrjuje, da bodo v letošnjem letu v Jugoslaviji gradili z državnimi sredstvi samo železnice po Srbiji, Bosni in Hercegovini, kjer je mešano hrvatsko in srbsko prebivalstvo, ter v Hrvatski, samo v Sloveniji ne, čeprav jo z davki in ostalimi dajatvami za skupno državno blagajno najbolj izmoghavajo.

To pa potrjuje tudi, koliko je mar sedanjim vodilnim komunističnim funkcionarjem za koristi slovenskega naroda in za zvezo Slovenije z morjem, ki ni po godu ne Srbom in ne Hrvatom.

volili guvernerje. Zato je politično aktivnost posameznih političnih skupin presojati že sedaj s tega vidika. Tudi ljudskih radikalov in njihove vlade, ki mislijo še dalje, že na volitve bodočega predsednika.

Da ljudski radikali ne mislijo izpušiti državne uprave iz rok, dokazuje sestrarka vplivnih funkcionarjev ljudske radikalne stranke, ki sta bila zadnje dni prejšnjega tedna v La Plati in v mestu City Bell v prov. Bs. Aires. Navzoči so bili guverner prov. Bs. As., provinc. in zvez. poslanci ter senatorji, ministri zvezne vlade in predsednik stranke dr. Balbin. Namen sestanka je bil presoditi dosedanje delo vlade in stranke vse pod vidikom guvernerskih volitev prihodnje leto. Sprejeti so bili potrebni sklepi in podane smernice za bodoče delo, ki naj bi stranko še bolj utrdilo med ljudstvom. Pozornost so v javnosti vzbudile trditve zunanjega ministra dr. Zavale Ortiza, da so spriči uspehov, ki jih dosega vlada, na delu sile, ki so se zaklele, da bodo preprežile, da bi vlada izpolnila svoj program. Te sile da se hočejo ali same polastiti oblasti, ali pa vlado vsaj ovirati pri njenem delu z ustvarjanjem vzdrušja negotovosti. Nekateri listi so to izjavo zun. ministra komentirali, ter so postavili zahtevo, da naj zunanji minister konkretnije pove, katere sile so na delu za prekinitev ustavnosti z državnim udarom. Na sestanku je govoril tudi predsednik stranke dr. Balbin ter zatrjeval, da je on osebno prepričan, da bo vlada lahko izvršila svoj delovni program vso po ustavi določeno dobo; če bi pa v republiki le nastal kak nesrečen dogodek in bi to delo prekinil, potem, da bodo sedanja tri leta vlade ljudskih radikalov šla v zgodovino kot najboljša leta v argentinski politični zgodovini. Dr. Balbin je v svojem govoru strankine funkcionarje, ki so v javni upravi, pozival, naj se nihče ne pokvari. Kogar bodo pri tem dobili, ga bodo neusmiljeno odstranili. Svoj govor je zaključil z besedami, da prosi samo Boga, da bi mu dal še nekaj let življenja, da bi „mogel kamenjati izdajalce, ljubkovati pa tiste, ki so ostali zvesti“.

Napoved novih političnih borb

Odredba vlade, s katero je sprejela nekatera določila v zakonu o sindikalnih ustanovah, je zadala peroniste v živo. Predsednik justicialističnega poslaniškega kluba Paulino Niembro je v izjavi časnika hudo napadal vlado zaradi tega koraka in zaradi njene politike. Grozil je, da se bo justicialistični poslaniški klub v nastopanju proti vladi poslužil vseh zakonitih sredstev, t. j. tudi ne prihajanja na seje parlamenta, s čemer bo preprečil kvorum. Grozil je tudi, da bodo peronisti preprečili sprejetje državnega proračuna in zakonov za uvedbo novih davščin.

Proti vladi je izdalo izjavo tudi pet poslaniških klubov, to so: justicialistični, gibanja za integracijo in napredek (dr. Frondizijevi poslanci), krščansko demokratski, intransigentni radikalni ter argentinske socialistične stranke. Izjavljajo, da je zadevno spreminjevalno zakonsko določilo vlade „protizakonito in protiustavno“. Napovedujejo, da bodo proti njej „koordinirali vse svoje delo, zakonodajno in izvenzakonodajno“. Zadevne ukrepe bodo objavili 24. t. m.

Izdanje spremembe sedaj veljavnega zakona o sindikalnih društvih je seveda napadla Glavna delavska konfederacija, v kateri so klub temu še naprej trenja in so vanderisti v izvršnem svetu dosegli, da je ta organ formalno odstranil glavnega tajnika Jose Alonsa, kar z dvetrčinsko večino. Nekateri listi so z zvezi z vsem tem objavili novice, da vlada namerava preklicati izdane spremembe, s katerimi je uvedla kontrolo nad uporabo ogromnih sredstev, katere so doslej peronisti po sindikatih izrabljali v politične namene. Tiskovni urad vlade je te novice najodločneje zanikal kot povsem neosnovane. Prav tako govorice o nameri predsednika vlade, da bi imenoval koalicijsko vlado.

**POBAVNAJTE NAROČNINO!
PRISPEVAJTE V TISKOVNI
SKLAD SVOB. SLOVENIJE!**

Novice iz Slovenije

Slovenščina v Sloveniji je bil naslov razpravi, ki sta jo priredila Klub kulturnih in znanstvenih delavcev v Ljubljani ter Društvo slovenskih književnikov. Vodil jo je pesnik Mile Klopčič, svoja razmišljanja o gornjem problemu sta pa povedala književnik in kulturni kritik Božidar Borko ter gen. Jaka Avšič. Ljubljansko „Delo“ navaja, „da je razprava preselila naslovni okvir in skušala ilustrirati položaj slovenščine v Jugoslaviji. Več ta priložnostno sklicani forum, ki se je zavedal svojih ozko začrtanih kompetenc in možnosti ni mogel in tudi ni imel namena storiti“.

Nov zakon o delovnih razmerjih so izdali doma. Je to le okvirni zakon. Na njegovi podlagi lahko republike izdajajo dodatne podrobnejše predpise. V zakonu je med drugim določilo, da dobi mati z novorojenčkom do 3 let starosti skrajšan delovni čas, če zdravniška komisija zdravstvenega zavarovanja presodi, da je to otroku potrebno iz zdravstvenih razlogov.

Gospodarska reforma sili podjetja k iskanju prihrankov, čemur doma sedaj bolj učeno pravijo „notranje rezerve“. Tako delajo tudi po raznih uradih, samo da bi znižali število uslužbencev. Pri takem stanju je sedaj zaposlitev upokoencev brezpredmetna.

Zaradi razvrednotenja denarja in zamenjave starih dinarjev v nove je doma čutili pomanjkanje gotovine. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev so precej zaustavili gradnjo novih stanovanj. Vendar je pa še vedno v načrtu zgraditev stanovanjskega naselja v Šiški, ki naj bi spravilo pod streho 10.000 ljudi. Pri tem je seveda precej propagande, kakor tudi z novo športno dvorano poleg Čekinevega gradu v Ljubljani. Z njo se bahajo, istočasno je pa nedavno na televiziji ravnateljica inštituta za novotvorbe (rak) govorila o nevezdrnih razmerah, v katerih mora delovati ta tako potrebna ustanova, ki je spet obsojena na bivanje v šentpetrski vojašnici. Tudi graditev nove splošne bolnišnice v Ljubljani počasi, počasi napreduje. Zanj še vedno ni zadosti sredstev. V zadnjem času so n. pr. pri Delu ustanovili poseben sklad, v katerega se stekajo prispevki namesto venec na grobove umrlih.

Za župnika pri sv. Jakobu v Ljubljani je bil imenovan dr. Stanko Perčič, ki je na to mesto prišel s Koroške Bele. Drugo nedeljo v novembru je pa bila v tej župniji proslava 350-letnice šentjakobske cerkve. V proslavo te obletnice je imel opoldne mašo stolni prošt dr. Lenič. Pel je farni pevski zbor, ki ga je spremljal najet orkester. Stolni župnik je zbor ocenil za boljšega od stolnega.

Alojzij Fornazarič, sadjar v Vidmu-Krškem, je vzgajal visoko cenjeno novo sorto breskev, ki je dobila uradno ime Slovenija. Novo sorto je Fornazarič vzgajal leta 1951, ko je rodila prve sadove, leta 1955 pa je uredil matični

nasad s 140 drevesi. Kmetijski inštitut Slovenije je sorto več let opazoval in ugotovil, da je originalna in odlična.

Ljubljanska opera je konec novembra nastopila v Trevisu v Italiji z dvema predstavama Borodinovega Kneza Igorja pod dirigentom Demetrijem Žebretom in režijskim vodstvom Hinka Leskovska.

Umrli so. V Ljubljani: Eja Zupan roj. Verovšek, Marija Sešek roj. Geršak, dr. Vilko Pfeifer, ban. načelnik v p., Karel Naveržnik, inšpektor jug. žel., Marija Meše, Ciril Zakrajšek, upok., Slava Podbršček, učit. v p., Nikolaj A. Tarasov, višji gradbeni tehnik v p., Minka Kosem, upok., Antonija Kunstelj roj. Kornič, Nežka Verhovc roj. Podbevšek, Marija Cvar-Skušek roj. Pirc, Ana Matjažič, Ana Vovk, vdova zlatarja, slikar Slavko Pengov, Nežka Šušteršič roj. Debevec, Vinko Topolšek, poštni upok., Stanko Fujan, Pavel Gruđen, Uršula Jezeršek roj. Ponikvar, Jožefa Šušteršič roj. Sušnik, Anica Pelcar roj. Humar, Edmund Bevc, žel. inšpektor v p. in Jakob Klemen, višji kmet. tehnik v p. v Hrastniku, Ivana Robič roj. Mrak v Kranjski gori, Viktor Znoj, mojster brusilnice v Vevčah, Jakob Kuhar v Devici Mariji v Polju, Marija Ahlin roj. Šeme v Malem Mlačevem, Anton Eržen, tekstilni tehnik v Kranju, Vladimir Kramar, računovodja v Vodicah, Jože Uršič v Celju, Elizabeta Horvat, učiteljica v Celju, Franc Dovič v Tupaličah, Marija Pečnik, upok. v Trbovljah, Jože Oven v Ribnici, Marija Gašperšič roj. Kržin v Sostrem, Anton Janežič v Grosupljem, Františka Laharnar roj. Oblesček v Laškem, Jože Suhar v Trbovljah, Albina Tavčar, poštna uradnica v p. v št. Jerneju, Ivana Udovič v Slivnicah pri Rakeku, Ivan Zupan, rud. upok. v Zagorju ob Savi, Peter Ocepek, ključavničar v Suhadolah, Stane Žagar, tajnik skupščine občine Logatec, Drago Drašler, biv. gostilničar na Vrhnikih in Martin Jeram na Jesenicah.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Pustne veselice

Za pustno nedeljo so bile po vseh slovenskih domovih na področju Vel. Buenos Airesa pustne veselice, od katerih so bile nekatere bolj druge manj obiskane. Bile so v Slovenski vasi, v Našem domu v San Justu, v Slovenskem domu v San Martinu, v Carapachayu in v Slomškovem domu v Ramos Mejiji, kjer je bila veselica tudi na pustni torek. Veselica je bila prav tako na Pristavi v Castelarju. Tu so bile na programu šaljive volitive, za katere so bile postavljene tri liste — moška, ženska in lista opreznežev, pri katerih se je z veliko večino nad obema moškima listama uveljavila ženska. Bilo je smeha in veselja na Pristavi kot že dolgo ne.

Žalni sprevod k požigu pusta je preprečila nedeljska nevihta, kakor tudi

MAŠA IN SPOMINSKI SESTANEK ZA TOMAŽA KRALJA IN BOŽIDARJA VIVODA

Po naročilu Slovenskega katoliškega akademskega društva je bila v soboto 19. marca t. l. ob pol osmi uri zvečer v Slovenski kapeli maša za pogrešana slovenska akademika Tomaža Kralja in Boža Vivoda, ki sta 17. januarja odšla na Tronador, s katerega se nista več vrnila, ker je naslednjega dne v tem gorovju divjala snežna nevihta.

Mašo je imel g. Msgr. Anton Orehar, ki je imel po evangeliju tudi nagovor o smislu življenja in smrti ter idealizmu in delu obeh pogrešanih akademikov. Maše se je udeležilo poleg sorodnikov Tomaža Kralja in Boža Vivoda zelo veliko Slovencev. Dokaz, kako zelo je zadela nesrečna usoda obeh fantov ne samo njune starše, brate in sestre, ampak vso slovensko skupnost.

SPOMINSKI SESTANEK

Po maši so se vsi zbrali v dvorani Slovenske hiše, kjer je začel spominski sestanek v imenu Slovenskega kat. akademskega društva sed. začasn. predsednik g. Jože Žakelj. Povedal je namen sestanka: počastitev spomina dveh fantov, akademikov, članov Slov. kat. akad. društva, dveh vodilnih oseb tega društva: Tomaža Kralja, odbornik, Božo Vivod, tajnik in po odhodu predsednika društva Andreja Žužka v Evropo, tudi predsednik. Oba sta v organizaciji navdušeno delala že več let, odkar sta v Adroguju dovršila srednjo šolo in začela študirati na buenosaireski državni univerzi. Tomaž Kralj se je posvetil zgodovini in bil tako eden redkih humanistov med slovenskimi študenti, Božo Vivod pa inženerski stroki. Oba sta sodelovala pri vseh društvenih prireditvah, sestankih, študijskih dnevih, silvestrovanjih združenimi z brucevanjem. S svojo živahnostjo in dinamiko sta dajala življenje organizaciji.

Nista pa bila le člana tega društva, ampak sta se udeleževala tudi v drugih organizacijah, zlasti mladinskih. Tako sta bila člana moronskega odseka

SFZ. Kot navdušena in sposobna športnika sta tudi tja ponesla ogenj življenja in pripomogla k skupnemu napredku organizacije in vzgoji slovenske mladine. Požrtvovalno sta sodelovala pri Mladinski vezi; Božo Vivod je kot nadarjen igravec nastopal na odru, Tomaž Kralj je bil profesor zgodovine v srednješolskem tečaju.

Govornik je za oba poudarjal, da sta se pri vsem delu izkazala zvesta nosilca in branilca dveh naših idealov: vere in slovenstva. Bila sta vredna in ponosna člana slovenske izseljenske skupnosti.

Smrt dveh zavednih akademikov bi bila že v rednih okoliščinah velika škoda za narod, v izrednih okoliščinah izseljenstva pa je še večja. Posebno sedaj, ko premalo slovenskih fantov in deklet pride na univerzo in tam vestno študira, je izguba dveh akademikov, ki sta se priborila do fakultete in se na njej z vso voljo pripravljala na naloge, ki jima jih bo najlagalo življenje, ki sta se globoko zavedala svojih dolžnosti, še bolj boleča. Ta izguba ni le hud udarec za družino in sorodnike, ter organizacijo, ampak za vso slovensko izseljensko skupnost.

Akad. društvo je z njima izgubilo dva delovna, nenadomestljiva člana, sposobna voditelja, vsak od društvenih članov dva prijatelja, tovariša, kolega. Zato je ta izguba zadela vsakega tudi osebno. Zato sta ta spominski sestaneke narekovala hvaležnost in tovarištvo.

Ko je govornik zaključil spominski govor je oktet Gallusovih pevk in pevcev pretresljivo občuteno zapel žalostinko „Gozdlič je že zelen“. Zatem je spregovoril Tomažu Kralju in Božu Vivodu v slovo spominke besede Tine Debeljak ml., ki je bil z obema na poizniški turneji v Bariloči ter je sodeloval tudi v iskalni odpravi na tronadorskem ledeniku.

Lepo je prikazal njuni podobi: „Božo velik in eleganten, Tomaž čokat in prostodušen“. Eleganco na Božu Vivo-

Kogovšek, Ljudmila por. Rupnik, Elizabeta por. Skavrc, Zofka por. Lazar, zar. vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo Kogovšek, Rupnik, Skavrc in Lastvo. Vsem izrekamo sožalje, rajni pa naj Bog podeli večni mir in plačilo v raj.

† Marija Kovačeva. V Ljubljani je po dolgotrajnem trpljenju vdana v božjo voljo in pripravljena na srečanje z božjim Sodnikom umrla Marija Kovačeva, učiteljica v pokouju.

Pokopali so jo 10. januarja 1966 na pokopališču v Štepanji vasi. Za njo žalujejo v Argentini njene nečakinje gospe Tinka por. Fink, Marija por. Batagelj z družinama ter gđ. Katica Kovac. Vsem izrekamo sožalje, rajna pa naj mirno počiva v domači zemlji.

SAN MARTIN

Zveza slovenskih skavtov je 18. februarja poslala skupino slovenskih skavtinj na kratko štiridnevno taborenje v Jáuregui pri Lujanu. Skupina šteje 16 članic.

vse ostale pustne prireditve, ki so bile na prostem. Zato je bila izvedena ta točka na Pristavi ob prav lepi udeležbi rojakov na pustni torek.

Osebnosti

† Jerica Kavčič. V San Miguelu pri Buenos Airesu so se v ponedeljek 21. t. m. iztekli življenjski dnevi ge. Jerice Kavčič, doma iz Črnege vrha nad Idrijo. Zadnje zemsko bivališče je dobila na pokopališču v mestu José Paz. Pogrebna maša zanj je bila v kapeli sv. Pavla. Za rajno žalujejo hčerke: Marija por.

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE za 1966 v sleherni slovensko družino, v sleherni slovenski dom

spodaj, reprodukcije stoječega formata pa je razvrstil tako, da (največ izmenično) zavzemajo po desno ali levo plat strani, tako da gledajo desne slike na levo in obratno, kar je logično in pripomore k preglednosti, pri čemer nič ne stori, če sta starejši Gorše in mlajša Remčeva nekoliko pomenešana med seboj. Bukovec se je ta razvrstitev zelo posrečila.

Slovenska odprava na Cerro Mellizos je po predstavnih tukajšnjega in bariloškega Slovenskega planinskega društva izbrala predvsem slike, ki kažejo čarobni svet južnih And v značilnih pogledih in ne morda oba junaka v njunih najnevarnejših položajih, kar bi bil tudi en način ilustracije. Pri tem pa moramo takoj z vso pohvalo omeniti, da ima letošnji Zbornik tudi prvo slovensko večbarvno reprodukcijo: blagoslovitev spominskega znamenja pokojnemu Mofu dr. Rožmanu poleg zavetišča Pod skalco sredi pogorja Catedral. Prvi letnik Meddobja je sicer že prinesel večbarven izviren lesorez Bare Remčeve, kot zgolj tiskarsko delo pa ima ta reprodukcija večbarvne fotografije v Zborniku 1966 nesporen rekord prvenstvenosti. Tehnično je kličje za to sliko izvršilo argentinsko podjetje in sicer so bili potrebni štirje kličjeji. Prvi je bil belo-črn za ustvarjanje svetlob in sene, drugi rdeč, tretji moder in četrti rumen. Odtis je seveda oskrbeja

tiskarna Vilko. Da je takšno število kličjev in odtisov združeno z velikimi stroški, je razumljivo in zasluži mesečno dejanje za kritje stroškov vso pohvalo; da se je pa komplicirani postopek dobro posrečil, pa naše priznanje. Tudi pokojni škof Gregorij je te pozornosti Slovenskega planinskega društva, uredništva Zbornika Sv. Slovenije in drugih sodelujočih več kot vreden.

Omeniti moramo še ostale ilustracije. Tu so predvsem portreti na čelu člankov o Kreku, Korošcu, anketarjih in lanskim pokojnikih, nadalje tudi o zaslužnih ustvarjavih med izseljenci. Začetek članka o dr. ing. Vojmiru J. Bratini uvaja risba Fr. Goršeta, članek o Fr. Goršetu kiparjeva fotografija, o Bari Remec slikarčin avtoportret in zaključuje njen lesorez Vstajenja, članek o ge. Franji Golobovi pa ilustrira serija slik iz njenega opernega in koncertnega delovanja z dvostransko fotografijo izvedbe Beethovne Devete pod Heinzom Ungerjem s kvartetom solistov, med njimi Franjo Golobovo.

Posebna serija kaže kulturne prireditve in politične manifestacije v Buenos Airesu in primerno ilustriran je tudi Hafnerjev članek o fotoreportaži z Marsa.

Tako je uredništvo Zbornika s pomočjo naših umetnikov, z lastnim dobrim okusom in uvidenostjo tiskarja poskrbelo tudi za lepotni užitek bralcev. M. M.

Vsak teden ena

V NAŠIH GORICAH VINCA NE TOČIJO...

V naših goricah vinca ne točijo, ker so porezane trtice vse.

V naših goricah nič več ne vriska, ker so utihnile pesmi vse.

V naših goricah, v naših vasih so se razlile grenke solze.

du je „odsevalo govorjenje, obnašanje, še za smeh je poskrbel z elegantnostjo“. Govornik je navajal, da je še zadnji večer v Barilochem vso družbo zabaval s svojimi duhovitimi zabavljicami. Tomaž Kralj, „na prvi pogled okoren, je bil izredno gibčen, predvsem pa močan. Iz njega je kar dihal moč sveže sile“. Zato sta bila oba športnika in sta športu poleg vseh študij, mnogovrstnih zanimanj in dela posvečala veliko časa.

Povedal je dalje, da sta oba v prostem času skrbela tudi „za vzgojo in uritev duha“. Prikazal je Boža Vivoda kot „najboljšega igravca med mladimi“, ki je „počenši v Adroguju, igral na akademijah, igrah, prireditvah, končavi letos pri slavnostnem delu za desetletnico, ki se je tako tragično končala, v Eliotu“, Tomaža Kralja pa z njegovo kitaro in pesmijo v družbi mladine. Pokazal njun delež pri Mladinski vezi, v njenem leposlovnem in tudi humorističnem delu, zatem njuno mesto v organizaciji, kjer „sta znala poprijeti za delo, ne samo dajati dobre nasvete“. Aktivno sta se udeleževala vsakega dela, se spuščala v debate. Poudarja, da sta „z njima izginila dva študenta in pravem smislu besede, ki sta hotela vedeti, ki ju je zanimalo vse, ki sta hotela imeti široko obzorje, nista hotela biti le plehka in površna, hotela sta prodreti v srčiko stvarim. In študij jima ni bil le v dosegu lastnih koristi, iz njega sta dajala tudi drugim“.

V zaključnem izjavljanju je ugotavljal: „In tako ju je njuna pot peljala iz lastne močne osebnosti med vso slovensko skupnost, med ves narod. Že tako mlada, sta vendar pokazala kakšen je lik študenta med nami, kako je treba vezati tradicijo z novostmi, domovino onkraj morja z domovino tu stran. Dokazala sta, da je vse delovanje za Slovence možno, da se vedno da najti čas in možnost, da pri tem ne trpi ne delo ne študij, da poleg tega lahko doseže še uspehe v športu itd. In pri tem se ne pozabi nase, ampak si pridobi široko obzorje in možno osebnost. Pokazala sta kaj vse zmore človek, če je tu volja in moč“.

„Ker sta bila pripravljena na velika dejanja, ker sta hotela širokih obzorij in duhovnih višin, sta tudi oba hrepela po zemeljskih višinah, po modrem nebu in belih skalah, po širjavah in modrikastih ledenikih. Nista se bala narave, ljubila sta jo, saj sta vedela, da se po njej da priti v globino, da po njej lahko dosežeta Stvarnika. In le tak, ki je že kdaj stal na visoki gori, ki je truden plezal po steni ali hodil po poteh, le tak lahko ve, zakaj sta ljubila gore, zakaj sta se leto za leto povračala v Bariloche, in tudi ve, zakaj sta nastopila tisto usodno pot pred mesecem dni, ki ju je pripeljala v bližino neba in nato... še više...“

G. Frider Benzik je imel naslednjo spominsko točko. V spomin Tomaža Kralja in Boža Vivoda je podal s trpkimi mislijo na izgubljena tovariša iz vseh mladinskih nastopov Hribovsko-planinsko pesem, gđ. Alenka Jenkova je pa v njun spomin prebrala svojo lastno ljubko bolešno trpko črtico iz bariloških dni, nakar je znova povzel besedo Frider Benzik in prednašal tisti pretresljivi Balantičevi o belini in o zasuti ustih.

Ko je nato oktet mladih Gallusovih pevk in pevcev zapel v spomin Tomaža Kralja in Boža Vivoda še koroško Pjodam u Rute, je bilo vsem neizmerno hudo za mladima fantoma, ki smo ju pred dobrim mesecem še imeli med sabo, ju imeli radi, danes pa ju ni več in sta dobila ledeni grob v tronadorskih ledenih plasteh. Skeleča bol je sešla prav do srca in v dno duše...

Z zahvalo vsem, ki so pri spominski proslavi sodelovali in se je udeležili in s prošnjo, naj bi spomin na Boža Vivoda in Tomaža Kralja ostal vedno živ med nami in da bi svojim idealom znali slediti tako, kot sta to delala onadva, je g. Jože Žakelj zaključil z globoko pieteto pripravljen večer.

Oprema in ilustracije Zbornika 1966

Ze nekaj let lahko opazimo, da opremljajo zlasti naslovni ovitek Zbornika pomembni slovenski umetniki, da je gradivo v njem smoterno in za oko prijetno razporejeno in da tudi ilustracijski material ni nekaj vsakdanjega, recimo same skupine, sedeče na klopih z najpomembnejšo osebo na sredini spredaj v naslanjaču. Slikar naslovne strani je večkrat odločil še pri razporejanju in grupiranju tiska, a brez dvoma so pri lomljenju teksta bili udeleženi tudi uredniki in tiskar, ki so si v tem pridobili že zavidljivo prakso. Je to stvar, ki je več ali manj anonimna, da si zahteva dokaj okusa in deia in bravcem pač servirajo knjigo v prijeten pogled, ne da bi se bralci zavedali, komu za to dolgujejo zahvalo. Za letošnji Zbornik tudi jaz ne vem, komu vse naj bi pripisal zaslugo za vse to.

Ovitek je letos opremil ga. Bara Remec, ko je to v Zborniku tudi navedeno. Bara Remec se je z abstraktno umetnostjo med našimi tukajšnjimi umetniki prva seznanila, že v času, ko je ustvarjala dekoracije konkretnim formam (keramikam) v Pelicaričevi delavnici. Abstraktna dekoracija je pa pojmovala zgolj kot dekoracije in ne kot svojevrstne ustvaritve, ki bi imele same zase svoj pomen. Pozneje smo brali tudi razlago, da so abstraktna umetnine

simbolične stvaritve, da nekaj simbolizirajo, kar lahko umetnik z naslovom slike gledavcu pojasni ali mu pa tudi prepusti to v lastno razlago, ki je lahko pravilna ali pa tudi napačna. Letošnji ovitek smatram za proizvod prvotnega Barinega koncepta abstraktna umetnosti, dasi bi na trnjevo žico spominjajoči liki na zadnji strani ovitka pomenili lahko tudi nekaj, kar Svobodni Sloveniji nasprotuje, a za enkrat naj vsaj prvo stran ovitka smatramo je za lepo dekoracijo Zbornika.

Zbornik 1966 ima dve velikih skupini slik, recimo dvojice ilustracijskih skupin. Prva skupina je imenovana Reprodukcijska umetniških stvaritev, druga ilustrira Slovensko odpravo na Cerro Mellizos. Pri reprodukcijah umetniških stvaritev sem vsaj v toliko sodeloval, da sem eno teh reprodukcij sam prinesel v uredništvo in takrat zvedel, da ima o razvrstitvi slik odločati g. Ivan Bukovec. Bukovec se ni odločil, da bi slike razvrstil npr. po starosti ali pomembnosti umetnikov in je postavil prvo teh možnosti upošteval le podrejeno. Važnejši kot ta moment mu je bila razvrstitev slik v očem prijetne skupine. Slike, ki so pretežno ležečega formata, je dal natiskati tako, da zavzemajo po ležeči strani po možnosti celo širino strani in sicer zgoraj ali

SLOVENCİ PO SVETU

ZDRUŽENE AMERISKE DRŽAVE

V dvorani Slovenskega doma na St. Clairju v Clevelandu bo 13. marca koncert nadarjene mezzo-sopranistke Marije Kranjc-Fischingerjeve iz Chicaga. Na klavirju jo bo spremljal prof. glasbe iz De Paul univerze g. Browning. Na sporedu so operne arije, klasične in narodne pesmi. Čisti dobiček je namenjen za dobrodelne namene, t. j. za šolski sklad, ki ga ustvarja Slovenska ženska zveza za podpiranje nadarjenih fantov in deklet pri študiju.

PO ŠPORTNEM SVETU

Teniški prvak Jugoslavije Bora Jovanović je po uvrstitvi nemškega strokovnega lista "Tennis" prišel na 8-11 mesto med svetovnimi teniški igralci. Po domači uvrstitvi pa je bil lani šele drugi za Pilićem, ki ga nemški list ni uvrstil na vidno mesto svetovnih teniških igralcev.

V drugi zvezni ligi je Maribor sredi lestvice, Slovan pa je skoro že obsojen na izpad. Borovo ga je premagalo 3. decembra s katastrofalnim 14:0, v predzadnjem kolu pa Slavonija s 4:1 in je na zadnjem mestu s 6 točkami.

Ljubljanska Olimpija je 19. decembra v zadnji tekmi jesenskega dela nogometnega prvenstva v Novem Sadu igrala 1:1 z Vojvodino, ki je na prvem mestu s 23 točkami. Pet točk manj ima Sarajevo, Vardar 17, Beograd in Partizan 16. S 15 točkami pa so Rdeča zvezda, Olimpija, Dinamo iz Zagreba, Reka in Velež iz Mostarja. Radnički iz Beograda ima 14, Zagreb 13, Hajduk 10, Radnički (Niš) 9. Željezničar iz Sarajeva 7 in Trešnjevka 6. Spomladanski del tekmovanja se bo pričel 6. marca. Ker so ugotovili, da število gledalcev na tekmah pada, je NZJ prepovedala direkten prenos tekem po televiziji. Pač pa bodo po tekmah pokazali magnetoskopske (video-tape) posnetke.

Po statistiki zagrebskega "Vjesnika" je jesenski del nogometnega prvenstva gledalo samo 1.122.000 gledalcev, medtem ko jih je 1964 v istem času gledalo 1.258.000. Največje izgube izkazujejo "veliki" Dinamo, Crvena zvezda in Partizan; več gledalcev kot lani pa je prišlo na igrišča Hajduka, Beograda in Vojvodine. Ljubljanska Olimpija, ki je novinec v prvi ligi, je pa kar na tretjem mestu po številu prodanih vstopnic.

Jugoslovansko hokejsko prvenstvo je že desetič zaporedoma osvojilo moštvo Jesenice; precej pa sta razočarala Kranj in Kranjska gora ter Olimpija iz Ljubljane. Olimpija sta nepričakovano zrinila na četrto mesto Medveščak iz Zagreba in Partizan, Kranjska gora pa je zasedla predzadnje mesto, pred njo sta Rdeča zvezda in Beograd, zadnja pa je Mladost iz Zagreba. Leta 1964 je bila Olimpija druga, Kranjska gora pa 3. Hokejski prvak je pred vojno bila ljubljanska Ilirija (1939, 1940, 1941), po vojni Mladost 1947 in 1949, Partizan 1948, 1951 do 1955, 1956 Zagreb, od leta 1957 pa dominirajo Jeseničani skoro brez pravega nasprotnika.

Nemško-avstrijske turneje „štiri skakalnice“ v Oberstdorfu, Garmischu, Innsbrucku in Bischofshofnu so se udeležili Peter Eržen, Janez Jurman, Marijan Koprivšek, Marijan Pečar in Ludvik Zajc. V prejšnji skakalni turneji se je Zajc v skupnem plasmanu uvrstil na 11. mesto. Na prvem tekmovanju v Oberstdorfu je nastopilo 86 skakalcev iz 15 držav.

Tekmovanje je bilo zelo težavno, ker je med tekmovanjem divjal pravi snežni metež ter so bili skoki zato precej kratki. Prvo mesto je zasedel Finec Kankkonen s 72,72 m, drugi je bil Neuendorf (Vzh. Nemčija), ki je imel tudi najdaljši skok: 75 m in 70,5 m, Marjan Ječar je bil 13. s skokoma 70,5, 68 m; Eržen je skočil 63,5 in 60 — delegacija je protestirala, ker so slabo izmerili. Ker se je pokvaril stroj IBM, niso bile še znane uvrstitve ostalih tekmovalec.

ŠAH

Decembra se je zaključilo jugoslovansko državno šahovsko prvenstvo, katerega se je od Slovencev udeležil samo Bruno Parma, ki je zasedel 2. — 3. mesto z Ivkom, prvo mesto pa je zasedel že enajstič Svetozar Gligorič, ki je zbral pol točke več kot Parma — 12. Parma je na prvenstvu precej časa vodil in so ga že označevali kot novega prvaka, pa mu je nekoliko spodrsnilo; v 12. kolu mu ni uspelo premagati Šušića, ki je zasedel zadnje mesto. Po uvrstitvi so se kvalificirali za conski turnir FIDE 1966: Gligorič, Parma, Ivkov, Matulović, dve mesti pa bosta določeni s posebnim turnirjem.

OBVESTILA

V nedeljo, 6. marca t. l., bo v društvenem domu ob 14.30 13. redni letni občni zbor društva Slovenska vas. V primeru, da občni zbor ob napovedani uri ni sklepčen z nadpolovično večino, bo eno uro pozneje ob vsaki udeležbi članov.

Odbor Našega doma v San Justu sporoča članom, da bo v nedeljo, 27. februarja, po slovenski maši izredni članski sestanek. Ker bo na dnevnem redu razprava o zelo važni odločitvi za bodočnost Našega doma, odbor Našega doma naproša vse člane, da se izrednega sestanka gotovo in polnoštevilno udeležijo. Odbor.

Vodstvo srednješolskega tečaja sporoča, da bodo končni izpiti v soboto, 12. marca, ob 15 v Slovenski hiši. Dan vpisovanja in predaje izpričeval bo javljen kasneje.

Odsek SFZ iz Slovenske vasi vabi vse člane, da se gotovo udeležijo občnega zbora, ki bo v soboto, 26. febr. ob 21. Vse člane Mladinskega pevskega zbora v San Martinu obveščamo, da imajo v letošnjem letu svojo prvo in važno vajo v sredo, 2. marca, ob 18 v domu.

Kamen do kamna palača — kdo naj pa kamen plača? Mi vsi! Kako? S tem, da darujete kak dobiček, kupite tablice, predvsem pa s tem, da se udeležite velike tombole Slomskega doma, ki bo v nedeljo, 13. marca, v domu. Na videnje in že vnaprej hvala lepa!

Zveza slovenskih skavtov sporoča, da sprejema nove člane in članice le od 1. marca 1966 do 1. aprila 1966. K vpisu se morejo prijaviti dečki in deklice

od izpolnjenega 10. leta starosti in to vsako soboto od 9—11 ure dopoldne in 4—6 ure popoldne, kakor tudi ob nedeljah od 10—11.30 ure dopoldne v Slovenskem domu v San Martinu. Vpisovanje bo izključno le v zgoraj navedenem času, po 1. aprilu ne bomo v nobenem primeru sprejemali novincev. Načelstvo

HIŠO V NAJEM

oddam v Villa Don Bosco (Ramos Mejía) dve kvadri od Av. San Martín.

Poizvedbe: Columbia 260, Villa Don Bosco

Hotel Lago VILLA RUMIPAL (SIERRAS DE CORDOBA)

Ljubomir in Daria Vučković
Lepa lega, 100 m od jezera evropska kuhinja, sobe s kopalnico.

Rezerviranje sob, direktno, prosimo z ekspresno pošto

V nedeljo, 13. marca

● glavni dobiček po izbiri:

— ali hladilnik „Bled“,

— ali televizor,

— ali stereofonski

radiokombinado,

— ali moderen pralni stroj.

Dobitke je po znižani ceni posredoval g. Pavle Novak.

● še 50 tombol — kot utekočilniki, moška in ženska kolesa, preproge, dekorativne fotografije itd.

● 200 činkvinov

● 100 kvatern

Rojaki: Podprite gradnjo novih prostorov slovenskega središča v Ramos Mejii. Darujte dobiček! Kupujte tablice!

Slovenski dom v Carapachay

ponovi na splošno željo dne 27. februarja 1966 ob 18

JALNOVO KMEČKO DRAMO

DOM

Režija: Albin Petelin

Scenenerija: Jože Korošec

Vstopnina: 1. vrsta 100.—, 2. vrsta 80.—, stojišča 50.— pesov; otroci v drugi vrsti in stojišča: polovična cena. — Vstopnice bodo na razpolago 2 uri pred pričetkom predstave pri blagajni v Domu.

Rojaki prisrčno vabljeni!

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

NEDELJA, 27. februarja 1965

PLAVALNI TURNIR za člane in prijatelje

od 15. leta dalje

KRAJ: Kolegij „Ntra. Sra. de Lourdes“, Villa Udaondo ob 11 dopoldne

PRIHOD: Kolektiv 8 iz Morona do Villa Udaondo

VPISNINA: 130 pesov za vsakega tekmovaleca

Organizira: S. F. Z.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1966: za Argentino \$ 1.400,—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100,—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 8 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure 17—20

Na telefonu tudi dopoldne

„Mladič, mladenke, kam pelje nas korak?“

ZAKLJUČEK

mladinskih počitniških dni na Pristavi

nedelja, 27. februarja

Ob 15 ● dviganje zastave

● pevski in telovadni nastop

● ogled razstave slik, ročnih del in kuharskih izdelkov

● postrežba razstavljenih jedil

VABLJENI!

Sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je dne 21. februarja 1966 umrla v San Miguelu naša draga mati, stara mati, tašča, gospa

Jerica Kavčič

K zadnjemu zemskemu počitku smo jo položili dne 22. februarja 1966 na pokopališču v José Paz s pogrebno sv. mašo v kapeli sv. Pavla v San Miguelu.

Priporočamo jo v molitev.

Žalujoči

Hčerke: Marija por. Kogovšek, Ljudmila por. Rupnik, Elizabeta por. Skvarča, Zofka por. Lazar

Zetje: Kogovšek, Rupnik, Skvarča, Lazar, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo

San Miguel — Črni vrh nad Idrijo, 21. februarja 1966

Taborenje slovenskih skavtov

V torek, 2. februarja, so se vrnili slovenski skavti s tritedenskega taborjenja v kraju Villa Rumipal-Calamuchita, v kordobskih hribov. Zdravniški pregled, ki je bil po vrnitvi v skavtskem domu, je ugotovil, da so se vsi skavti na taborjenju razen treh zredili od pol do 3 in pol kg.

Po vrnitvi so bili skavti polni pripovedovanja o svojih doživetjih. Tako smo od njih zvedeli naslednje zanimivosti:

Ob prihodu na taborjenje je bila prva skrb postavitev taborišča, ki je bilo razdeljeno na podtabor skavtinj in podtabor skavtov. Vsemu taboru, ki je bil postavljen v velikem polkrogu 13 šotorov, je poveljeval šef skavt g. Marjan Trtnik. V središču tabora sta bila taboriščni jambor in veliko taborno ognjišče, ki je moglo sprejeti do 300 gostov. Na taborni deski je bil vsak dan nabit taboriščni časopis. Tudi pošta je imela veliko dela, ker so skavti veliko pisali na vse strani. Kuhinja je bila velika in je imela v šotoru plinski kuhalnik, na prostem pa trinožno ognjišče, simbol taboriščne kuhinje, ter veliki asadero (mreža za pečenje mesa). V kuhinji so se pretežno vrstile skavtinje, ki so se izkazale za izvrstne kuharice. V pomoč sta jim bila vsak dan po dva dežurna. Asado in pečenje piščancev na ražnju so imeli na skrbi skavti.

Hrana je bila res dobra. Zajtrk: na-

vadno kakao in velik kos kruha z marmelado, v hladnejših dnevih kava ali čaj. Južina ali malica: kruh z marmelado, kompot ali s sadjem. Tudi kislo mleko je bilo na razpolago, ki ga pa mladina ni preveč obrabljala. Čudno. Kosilo in večerja: makaronovo meso, navadna ali mešana solata, sadje, pijača (coca cola na vsakega pri kosilu srednje velika steklenica), stročji fižol s krompirjem, golaž z makaroni ali krompirjem, nadevane paprike. Za boljše kosilo smo imeli asado, pečene piščance, „milane“, od peciva pa torte. Sadja je bilo vedno zadosti. Za malico popoldne so skavti dobivali kruh s šunko, salamo, sirom, pašteto in še s kuhinjskimi jajci.

Budnica je bila vsak dan ob pol osmih. Je to za ta kraj, v katerem je do 9 vse mirno in tiho, zelo zgodaj. Pred pol deveto tudi niso odprte pekarne. Ob glasu piščali so skavti hiteli v zbor k jutranji telovadbi, nato je bil odhod k jezeru k umivanju. Po vrnitvi je morala vsaka skupina urediti in pospraviti svoj šotor, sledil je strog pregled članov in šotorov. V tem pogledu je bilo tekmovanje med šotori, prav tako v pridnosti in poslušnosti. Za najboljšo so bile določene nagrade. Zatem je bil zbor vseh skavtov pred jamborom, kjer so skavti ob igranju obeh himen dvignili na drog argentinsko in slovensko zastavo. Sledila so poročila in navodila; šele nato je bil zajtrk, ki je vsem teknil.

Nato je prišel čas za redno delo v

taboru. Dežurni in kuharice so odšli v kuhinjo in nakupovat v mesto, drugi opravljati razna dela po naročilu, ostali študirat in se pripravljati za izpite ali taborne ognje. Letos je to delo dostikrat prekinil dež. Ob takih dneh so bili skavti kar v šotorih. Dežurni so poskrbeli, da so v šotore dobili tudi hrano. Popoldanski čas je bil določen za kopanje. Po večerji so bili taborni ognji z lepim in pestrim sporedom. V tem času so bili dostikrat tudi obiski. Na poslovljni taborni večer je bilo povabljenih kar 250 gostov, t. j. domačinov iz mesta in hotelskih gostov. Iz Ste. Rose sta nas prišla obiskat župnik in kaplan. Župnik je ob tabornem ognju ob spremljavi kitare zapel več lepih pesmi ter sam tudi sproti skladal verze.

Večer, na katerem so slovenski skavti izvajali svoj program, je v vsem dosegel svoj namen. Še bolj so Slovence spoznali nekateri ljudje. Tako je bil n. pr. med gosti vseuč. profesor iz bližnjega hotela. Šefu skavtov je izjavil, da Slovencev od tega večera ni poznal in da mu Slovani sploh niso bili simpatični, ta večer je pa pokazal, da so Slovenci narod z visoko kulturo. Zato spreminja svoje mnenje in bo sedaj znal ceniti kulturno stopnjo Slovencev in slovenskih narodov.

V času taborjenja so slovenski skavti napravili tudi več izletov v bližnjo in daljnjo okolico. Med drugim je bil izlet na hrib Rumipal, ki kraljuje nad mestom in s katerega je krasen razgled po vsej okolici, ki jo obkrožajo kar trije

gorski venci. Vsak z višjimi gorami. Daljši izlet je bil v Santo Roso, med katerim je pa izletnike presenetil dež, dalje v kraj Gral. Belgrano, najdaljši izlet je pa bil v mesto Alta Grazia. Tu so si skavti najprej ogledali mesto, nato pa bili pri Luški votlini in v cerkvi. Po dolini so se vračali v mesto, kjer so imeli kosilo v restavraciji. Zatem so obiskali še kraje Bolso, Anizacate, kjer so slov. skavti pred leti prvič taborili, pri tem pa se za eno minuto predolgo zadržali in zamudili edini omnibus, ki je odšel proti Rumipalu. Ko so na cesti ukrepali kako in kaj, je privozil mimo omnibus s skavti. Ko jih je voznik opazil, je ustavil. Izstopil je vodja skupine, slovenski šef skavt mu je šel nasproti. Kako presenečenje! Ko je vodja mimo vozeče skavtske skupine pri slovenskem šefu skavtu opazil slovenski znak, je takoj pozdravil z „uivijek spreman“ in s tem povedal, da je Hrvat. Spoznala sta se kot stara skavta iz domovine. Vodja hrvatskih skavtov je g. Trtnika povabil v avto, kjer so ga skavti kot vodjo skavtov drugega naroda pozdravili, kot določa skavtski običaj. G. Marjan Trtnik je nato slovenske skavte razdelil v štiri skupine, ki naj po skavtsko pridejo do tabora kot vedo in znajo. Vsi so to razumeli in odšli na cesto ter poskušali srečo „s palcem“, t. j. da se jih usmilijo mimovozeči vozniki ter pripeljejo do cilja. Zadnja skupina ni imela takoj sreče in je morala hoditi okrog 40 km. Pri jezu Molinos jo je zatekla noč in je na skavtski način prenočila

pod milim nebom, ker šotorov ni bilo. Proti jutru so zakurili ogenj ter se ob njem pogreli, nato počakali na prvi avtobus in se z njim odpeljali do taborišča.

Zaključni dan taborjenja je bil 30. januar. Po maši je šef skavt zbral skavte ter objavil rezultat tekmovanja posameznih šotorskih skupin, od katerih sta prvi dve, t. j. prva od skavtinj in prva od skavtov prejeli darilo. Prva je bila šotorska skupina skavtov, druga pa od skavtinj. Kot najboljša skavta v času taborjenja sta dobila darilo brat Janez Žnidar ter sestra Nina Pristovnikova.

Med številnimi prijatelji slovenskih skavtov je zlasti omeniti češko družino, ki že leta živi v Rumipalu. Slovenske skavte je dnevno obiskovala, gospa pa jih ponovno pogostila s krofi ter v taborišče poslala tudi šest tort. Slovenski skavti so se ji oddolžili s podoknico ob slovesu. naka so bili povabljeni v hišo in bogato pogoščeni. Pozdravni večer so slovenski gostje priredili tudi v hotelu in igrali na svoje instrumente, da je bilo veselo. Tak večer so priredili tudi pri argentinskem prijatelju Don Pedru, da je mesto „kar drlo skupaj“.

Med taborjenjem so slovenski skavti v mestu vzbujali pozornost zlasti ob nedeljah, ko so strumno korakali k maši z bobnarji na čelu, za temi je bil prapor, ki sta ga spremljali na vsaki strani po ena skavtinja, nato je stopal šef skavt s svojim tajnikom, za njim pa vrste skavtov in skavtinj s svojimi vodovimi prapori.